SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2136

av Magnus Haara (C)

Storskalig avsaltning av havsvatten för att stärka Sveriges vattenförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en nationell utredning om förutsättningarna för storskalig och regional avsaltning av havsvatten längs Sveriges kust samt återkomma med förslag på hur sådana lösningar kan bidra till en långsiktigt tryggad vattenförsörjning för hushåll, jordbruk och näringsliv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har historiskt betraktats som ett vattenrikt land. Samtidigt ser vi allt tydligare hur klimatförändringarna påverkar tillgången till vatten även i vårt land. Längre torrperioder, sjunkande grundvattennivåer och återkommande bevattningsförbud har blivit en verklighet i flera regioner.

För många lantbrukare är tillgången till vatten inte bara en miljöfråga utan en överlevnadsfråga. Utan tillräcklig bevattning hotas skördar, livsmedelsproduktion och därmed Sveriges försörjningsförmåga. Samtidigt ökar behoven, såväl av dricksvatten i växande kommuner, som av vattentillgång för vattenintensiva verksamheter inom industri och energisektor.

Särskilt utsatta är kustnära områden där grundvattentillgångarna är begränsade eller där saltvatteninträngning riskerar att försämra vattenkvaliteten. Detta gäller exempelvis delar av Öland, Gotland, Skåne samt flera kustkommuner längs väst- och ostkusten.

Internationellt används redan avsaltning av havsvatten i stor skala för att säkerställa tillgången till färskvatten. Den tekniska utvecklingen har gjort processerna betydligt mer energieffektiva än tidigare, och i takt med utbyggnaden av fossilfri elproduktion kan förutsättningarna förbättras ytterligare.

Sverige saknar i dag en samlad strategi för hur avsaltning skulle kunna bidra till den nationella vattenförsörjningen. Frågan bör inte ses som ett alternativ till vattenhushållning, grundvattenskydd, våtmarker och effektivare bevattningssystem, utan som ett möjligt komplement i en bred strategi för klimatanpassning.

För Centerpartiet är det angeläget att hela landet kan leva och utvecklas. Landsbygden ska inte begränsas av vattenbrist samtidigt som Sverige omges av ett av Europas längsta kustband. Därför finns det skäl att analysera om modern avsaltningsteknik kan skapa nya möjligheter för jordbruk, livsmedelsproduktion och regional utveckling.

En nationell utredning bör bland annat belysa:

- de tekniska förutsättningarna för avsaltningsanläggningar längs Sveriges kuster,
- möjligheterna att försörja jordbruk, dricksvattensystem och näringsliv med avsaltat vatten,
- kostnader och samhällsekonomiska effekter,
- energibehov och möjlig koppling till fossilfri elproduktion,
- miljöpåverkan på marina ekosystem,
- möjligheterna till regionala och kommunala lösningar,
- beredskaps- och säkerhetsperspektiv för Sveriges framtida vattenförsörjning.

Mot bakgrund av det anförda bör regeringen utreda förutsättningarna för en storskalig utbyggnad av avsaltning av havsvatten som ett komplement till Sveriges framtida vattenförsörjning.

Magnus Haara (C)